

AF CENTERCHEF RAN DI KLEBS, VASAC SORA, SORA KOMMUNE

Umiaqen blev søsat i Nuuk i Grønland

ÅMOSEN

— et nærværende og rummeligt tilbud

Fra bygning af grønlandske kajaker til avanceret kommunikation med digitale billeder. På værkstedet Åmosen strækker man sig vidt, og det hele kittes sammen af en dyb ydmyghed over for brugerne

Kommunernes Landsforening gennemfører i år et stort kvalitetsprojekt på en række udvalgte områder. I Projekt 20, der er en del af dette kvalitetsprojekt, bliver der blandt andet kastet lys på tilbud til udviklingshæmmede. Målet er at dokumentere og vise kvalitet og resultater på dette område. I Sora Kommune er Værkstedet Åmosen udtaget som et godt eksempel på et aktivitetstilbud, der løser en vanskelig opgave på fremragende vis.

For mig er det indlysende, at Åmosen er udvalgt. Det er ellers ikke fordi, personalet på Åmosen fører sig frem med høj cigarføring. De bilder sig ikke ind, at de ved alt. Selv om de har dyb indsigt i arbejdet, er de ikke skråsikre. For som de siger på Åmosen: "Ingen skal

tro, at det hele er lyserødt. Hverdagen er ikke ukompliceret. Der er dilemmaer, som hele tiden vurderes, og der er grå zoner som vægtes og mange små konflikter indimellem, som skal løses."

Men når det er sagt, så kan man kun have respekt for det arbejde, der udføres på Åmosen. Hele ånden og tænke måden på Åmosen er præget af ydmyghed over for brugerne af stedet. Her er man dybt koncentreret om brugerne. Så meget, at jeg ved de første besøg på stedet følte mig lidt udenfor. Jeg har aldrig mødt et personale som er mere rummelige og nærværende, og i virkeligheden var de bare for dem, som først og fremmest havde brug for nærvær. Så jeg måtte falde ind og gøre mig til en del af dette eller

føle mig sat lidt til side. Som ny leder i Vasac Sora har jeg kun lidt erfaring i at være sammen med mennesker, der er udviklingshæmmede, mennesker med autisme og mennesker uden talesprog. På Åmosen har flere af brugerne alle tre handicaps. Men det, som slog mig, var, at jeg meget hurtigt slappede af i selskabet med folkene fra Åmosen. Hele stemningen derude inviterer til ro og godt samvær. En stille accept af at jeg er mig, og du er dig, og vi har begge noget at give hinanden, hvis vi vil det.

SPÆNDENDE AKTIVITETER MODVIRKER KONFLIKTER
Personalet på Åmosen har rigtig gode erfaringer i arbejdet for udviklingshæmmede med stort støttebehov. Ved hjælp af ekstraordinært spændende aktiviteter flyttes fokus væk fra konflikter. I stedet bliver brugerne optaget af aktiviteterne. Siden værkstedet blev oprettet i 1991, har de gennemført utallige, utrolige og

utænkelige projekter. Altid med brugerne i centrum og med brugernes aktive medvirken.

EN UMIAQ TIL GRØNLAND
Det ser ud, som om der ikke er noget, de ikke kan på Åmosen. Sammen med kajakforeningen Saqqit, der har hjemsted på Åmosen, byggede de i 2007 en umiaq. En umiaq er et grønlandsk fartøj, der har været brugt som langturs- og familiebåd i hele det arktiske område.

Forberedelser til dette projekt har taget omkring to år. Der er søgt om fondsmidler, og der er indkøbt værktøj og materialer til fremstilling af båden. Hele skroget blev forberedt af udviklingshæmmede og personale her i Danmark.

Derefter blev det hele pakket ned i en kæmpe trækasse, der vejede 300 kilo. Kassen blev sendt til Alborg og sejlet til Nuuk. Efterfølgende rejste deltagerne i projektet til Grønland, hvor båden blev samlet og til sidst søsat.

Set udefra er rigtigt Pippi Langstrømpe projekt. Der er ikke nogen, som har sagt til dem, at det kan de ikke, og derfor lykkedes det. Man fokuserer på det, man kan! Og så kan man! På Åmosen er fem af brugerne fra Grønland. For dem er Grønland og grønlandsk kultur særligt interessant. Derfor var dette projekt naturligvis en helt særlig oplevelse for dem.

SAMARBEJDE OVER GRÆNSEN
At være åben udadtil er noget, som har været centralt for personalet på Åmosen. Værkstedet Åmosen har således i en årrække været i dialog med Certec på Lunds Universitet i Sverige. Certec' forskning tager afsæt i rehabiliteringsteknik for mennesker med funktionsnedsættelse. Forskningsansvarlig på Certec er den kendte fysiker og professor Bodil Jönsson, der blandt andet har skrevet succesbøgerne "Ti tanker om tid", "Tankekraft" og "I tide og utide". Bodil Jönsson har gennem mange år beskæftiget sig med, hvordan IT kan benyttes pædagogisk og i forhold til rehabilitering.

Hele ånden og tænke måden på Åmosen er præget af ydmyghed over for brugerne af stedet

◀ Åmosen og kajakforeningen Saqqt i gang med at bygge en umlaq i 2007

▼ Sammen med kajakforeningen Saqqt har Åmosen i årenes løb bygget 18 kajakter

En anden anerkendt forsker ved Certec er universitetsadjunkt Arne Svensk. Personalet på Åmosen har sammen med Arne Svensk haft en frugtbar dialog om, hvordan man kan understøtte kommunikation med digitale billeder. Dette mangeårige samarbejde har medvirket til at udvikle og forstå, hvordan mennesker med et svagt eller intet aktivt talesprog har lært at kommunikere ved hjælp af digitale billeder. Samarbejdet mellem Certec og Åmosen har skabt tætte faglige bånd og et meget værdifuldt vidensnetværk for det professionelle personale på Åmosen og Arne Svensk fra Certec. Dette netværk har medvirket til en konstant udvikling af den faglige indsats til glæde for brugerne på Åmosen.

Ingen stiller spørgsmål ved, at en svagtseende skal have briller og en hørehæmmet et høreapparat. Det er forholdsvis enkelt og let at forstå. Men på Åmosen, hvor brugere har flere og langt mere omfattende og komplicerede handicaps, er hjælpemidler til kommunikation og hele den socialpædagogiske indsats stadig under udvikling. Der er imidlertid ikke tvivl om,

at samspillet mellem teori og praksis allerede har medvirket til et kæmpe løft både i forskningen og i praksis.

Når man ser brugerne på Åmosen bruge digitale billeder som kommunikation, er man ikke i tvivl om de store fremskridt der er gjort på dette område. At man kan kommunikere og blive forstået har enorm betydning. Frustrationer og voldsomme reaktioner skyldes ofte, at brugeren ikke kan gøre sig forståelig. Digitale billeder er med andre ord ikke kun et vidunderligt hjælpemiddel. Det forebygger også konflikter og vold.

PROJEKT 20 OG ÅMOSEN

Et af målene med at Åmosen deltager i Projekt 20 er at dokumentere det arbejde, der udføres på værkstedet. I løbet af 2008 vil den faglige indsats, projekter og aktiviteter på Åmosen blive beskrevet, og de indsamlede erfaringer vil blive formidlet til omverdenen. Vi satser på at kunne præsentere gode eksempler fra praksis på Åmosen. Der sigtes på både en fagspecifik information og en mere bred offentlig information. Så dette er langt fra det sidste ord, der er skrevet.

ÅMOSEN

Værkstedet Åmosen er en del af Vasac Søra. Det er Søra Kommune der er driftsher for Vasac Søra, der ud over aktivitetstilbud til udviklingshæmmede også har særskilte afdelinger med dagtilbud til mennesker, der har en sindslidelse. Åmosen har til huse i Niløse gamle skole, hvor man råder over fem tidligere undervisningslokaler, gymnastiksal og udendørs idrætsbaner. Herudover foregår en del af aktiviteterne i skoven omkring Dianalund. Værkstedet har 15 handicappede i alderen 25 til 55 år. Der arbejder både mænd og kvinder på Åmosen. Personalet består af pædagoger og værkstedsassisterter med forskellig faglig baggrund. Der er ofte en praktikant fra et socialpædagogisk seminarium tilknyttet værkstedet.

Se mere på: www.aamosen.com